

Rozšiřující studium hudební výchovy pro 2. stupeň ZŠ

Rozšiřující studium hudební výchovy pro 2. stupeň ZŠ (dále jen HVZS2) je akreditováno MŠMT pod č. j.: MSMT-16524/2016-2-572, v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 písmena a) a b) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů, jako studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů.

Základní cíl:

Cílem tohoto studijního programu je rozšíření aprobace o další předmět. Absolventi HVZS2 získají kvalifikaci pro výuku hudební výchovy na druhém stupni základní školy. Dílčí cíle vycházejí z § 6 odstavce 1 písmena a) i b) vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Forma:

Studium HVZS2 je pětisemestrové, je organizováno kombinovanou formou. Prezenční forma studia představuje 235 hodin přednášek a seminářů, distanční forma (45 hodin) zahrnuje studium materiálů distribuovaných na přednáškách a seminářích, včetně vypracování požadovaných prací, a to při zajištěné komunikaci s lektorem (elektronický způsob komunikace).

Konzultace, které mají z hlediska charakteru studijního oboru a typu studia zásadní význam, budou efektivně využívány k předávání výukových materiálů, průběžnému zadávání, popř. kontrole úkolů (týká se zejména praktických předmětů) a k objasňování případných problémových okruhů. Přímá výuka proběhne v blocích. Vzhledem k omezeným možnostem realizace individuální výuky vokálních činností, nástrojové hry a podobných disciplín budou na těchto seminářích převážně zadávány (kontrolovány) úkoly. V rámci studia se uskuteční dva jednodenní (víkendové) kurzy: hudebně pohybový kurz a praktický kurz věnovaný práci v pěveckém sboru.

Nedílnou součástí studia tvoří předměty pedagogicko-psychologické, které jsou rozděleny na povinné - blok a) pedagogicko-psychologického modulu a povinně volitelné - blok b) pedagogicko-psychologického modulu. Povinné předměty absolvují v celém rozsahu (odlišný pro absolventy učitelství 1. st. ZŠ a pro absolventy učitelství 2. st. ZŠ) pedagogičtí pracovníci, kteří získali odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním v oblasti pedagogických věd podle § 7 zákona 563/2004 Sb. Z povinně volitelných pedagogicko-psychologických disciplín si pak všichni frekventanti, pro které je studium určeno (blíže bod 1 žádosti), volí z dané nabídky jeden předmět v průběhu 1. a 2. semestru a jeden předmět v průběhu 3. a 4. semestru. Všichni frekventanti absolvují v rámci studia pedagogickou praxi zaměřenou na rozvoj učitelských kompetencí v předmětu hudební výchova (HVZS2).

Průběžná kontrola studia bude probíhat formou zápočtů a zkoušek.

Studium je zakončeno závěrečnou zkouškou a obhajobou závěrečné práce. Účastníci obdrží po úspěšném absolvování rozšiřujícího studia osvědčení jako přílohu diplomu.

Podmínky přijetí:

Studium je určeno pro kvalifikované učitele 1. stupně ZŠ, kteří chtějí získat způsobilost vyučovat HV na 2. stupni ZŠ a kvalifikované učitele 2. stupně ZŠ, kteří si chtějí rozšířit aprobaci o HV jako další předmět. Vzhledem k charakteristice cílové skupiny pedagogických pracovníků je rozsah pedagogicko-psychologických předmětů omezen na nutné minimum.

Organizace studia:

Garantujícím pracovištěm je *Katedra primárního vzdělávání FP TUL*. Výuka bude probíhat v učebnách Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické v Liberci a ZŠ a ZUŠ Jabloňová, Liberec. Garantem studia je *PaedDr. Zbyněk Prokeš, Ph.D.*, e-mail: zbynek.prokes@tul.cz, tel.: 485 354 125. Minimální/maximální počet přijatých: 12/20

Poznámka: V případě nižšího počtu zájemců, než minimální počet, si fakulta vyhrazuje právo studijní program neotevřít a nabídne přihlášeným přesun do nejbližšího nového termínu zahájení studia.

Cena kurzu:

Cena kurzu je 24000 Kč za celé studium. Částku je možné rozdělit na roční splátky vždy na začátku příslušného studijního roku. Studium lze hradit z prostředků určených na DVPP.

Studijní program:

Obsahová náplň studia je tvořena následujícími okruhy:

- vstupní hudebně teoretické poznatky a jejich aplikace ve vokálním a instrumentálním projevu
- hudební historiografie
- základy harmonie a formování hudby
- intonační, sluchový a rytmický výcvik
- analytická práce s hudebním materiálem
- nástrojová hra
- vokální činnosti s metodikou
- instrumentální kreativita
- práce s pěveckým sborem
- didaktika hudební výchovy
- nové trendy ve vyučování hudební výchovy
- uplatnění počítačových technologií v hudební výchově
- aktivizace žáků v hudební výchově
- hudebně pohybová aktivita
- alternativní formy a metody práce v hudební výchově
- pedagogicko-psychologický modul
- pedagogická praxe

Rozšiřující studium hudební výchovy pro 2. stupeň ZŠ (HVZS2) - studijní plán

Odborný modul			
Seminář	Tématický okruh	Rozsah	Vzdělávací cíl
Úvod do studia hudební výchovy	Obsah studia, jeho organizace, kontrola a ukončení.	2	Při úvodním setkání se studenti seznámí s obsahem studijního programu a organizací studia.
Hudební teorie a praxe (vstupní hudebně teoretický seminář)	Základy hudební teorie (základy hudební nauky, hudebních forem, harmonie). Vokální projev. Nástrojová hra.	5+3	Studenti si utřídí základní poznatky z hudební teorie a dokáží je uplatnit ve vokálním projevu a v nástrojové hře.
Hudební historiografie	Periodizace dějin hudby. Vývoj světové a české hudby. Přední díla světových a českých autorů a jejich využití v hudební výchově.	25+7	Studenti se orientují v hudebně historických souvislostech, dokáží charakterizovat jednotlivé vývojové etapy, jejich představitele; znají a orientují se v tvorbě světových a českých autorů, připravují se na využití poznatků v hudební výchově.
Základy harmonie a formování hudby	Spojování a rozvádění akordů v klasické harmonii. Systém harmonických funkcí. Harmonizace melodií. Hudební formy a hudební druhy (systematika, vývoj).	15+5	Studenti zvládnou prakticky i teoreticky základy klasické harmonie. Budou schopni harmonizovat melodii a stylizovat harmonii. Rozumí akordickým značkám. Dle notového záznamu či poslechu určí základní formová schémata. Bezpečně se orientují v nejdůležitějších hudebních družích a žánrech.
Intonační, sluchový a rytmický výcvik	Tonální a intervalová metoda, jejich správné chápání a uplatňování ve vokálním projevu. Sluchová a vokální orientace v tonální melodii, intervalech a akordech. Práce s rytmickou jednotkou – pravidelné a nepravidelné dělení not a pomlk. Melodický a rytmický diktát.	12+5	Studenti se seznámí s tonální a intervalovou metodou, osvojí si ji a získají představu o možnostech uplatnění ve vokálním projevu. V rámci sluchové průpravy se studenti naučí orientovat v tonální melodii, intervalech a akordech. Rytmický výcvik povede ke zvládnutí rytmického cítění v rámci pravidelného a nepravidelného dělení not a pomlk.

Analytická práce s hudebním materiálem	Vyjadřovací prostředky evropské umělecké hudby, poslech a kompozičně technický a sémantický rozbor vybraných skladeb od jednoduchých po složitější formy a žánry.	10+5	Studenti hudebně teoreticky analyzují jednotlivé výrazové složky hudby, jsou schopni postihnout jejich vývoj a proměny. Analyzovaný materiál využijí v hodinách hudební výchovy při hudební recepci, ve vokálních a instrumentálních činnostech.
Nástrojová hra (klávesové nástroje)	Zdokonalování v technice nástrojové hry. Hra stupnic, akordů. Hra etud. Přednesové skladby.	10+5	Hrou na nástroj si student upevní a rozvine nástrojovou (klavírní) techniku v míře potřebné pro praxi, připravenost v oboru nástrojové hry prokazuje m.j. nastudováním přednesových skladeb.
Vokální činnosti s metodikou	Poučení o hlasovém a dechovém ústrojí. Dětský hlas a jeho vývoj. Základy pěvecké techniky – dechová, hlasová, artikulační technika. Hlasová hygiena Rozezpívání. Pěvecká dovednost a její rozvoj.	15	Student získá potřebné základy teorie pěvecké techniky, práce s dětským a dospělým hlasem, prakticky se naučí s hlasem zpěvním zacházet a používat jej v hudebně výchovném procesu. Získané poznatky a zkušenosti dokáže uplatnit při práci s dětským hlasem. Vlastním přednesem lidové a umělé písně prokáže připravenost v oboru.
Instrumentální kreativita	Doprovod lidové a umělé písně. Stylizace doprovodu. Předehra, mezihra, dohra. Transpozice. Aplikace poznatků z harmonie v doprovodu písní. Hra podle kytarových značek. Hra, ovládání a využití keyboardů v Hv.	10+5	Studenti si osvojí doprovod lidové a umělé písně s využitím harmonických funkcí (T,S, D), seznámí se s různými typy stylizací a naučí se je užívat při doprovodech písní. Vytvářejí vhodnou předehru, mezihru a dohru. Umí transponovat písňový materiál. Poznatky z harmonie dokáží aplikovat při doprovodu písní – umí užít mimotonální dominantu, event. další akordy. Zvládají hru podle kytarových značek.

Práce s pěveckým sborem	Dirigování sboru. Příprava na práci s pěveckým sborem. Organizace práce v pěveckém sboru. Sborová dramaturgie.	16	Studenti se seznámí se zásadami práce v pěveckém sboru, proniknou do její organizace a získají praktické dovednosti pro práci ve sboru (základy taktovací techniky). Jsou schopni sestavit program pro různé typy sborových vystoupení.
Didaktika hudební výchovy	Psychologické předpoklady hudební výchovy na druhém stupni ZŠ. HV a její místo v současné koncepci (HV v ŠVP). HV a její složky – činnostní pojetí předmětu (pěvecké, instrumentální, pohybové a receptivní). Organizace výuky HV, příprava modelových situací. Vývoj hudebních druhů, žánrů a forem ve vazbě na společenskokulturní vývoj. Hudebně didaktické hry a kvízy.	25+3	Studenti se orientují v problematice, teoreticky a zejména prakticky zvládají přípravu i realizaci hudebně výchovného procesu v podmínkách druhého stupně základní školy za použití moderní techniky. Dokáží v praxi aplikovat získané teoretické poznatky i praktické dovednosti, náplň i strukturu hodin podřizují činnostnímu pojetí HV. Zvládají v odpovídající míře používaný instrumentář (Orffův, percussion, el. keyboard, kytaru, zobc.flétnu, klavír). Orientují se ve vývoji hudebních druhů, žánrů a forem a jsou schopni prostřednictvím praktických činností tuto oblast zprostředkovat žákům.
Nové trendy ve vyučování hudební výchovy	Hudební výchova na počátku 21. století. Formy práce v hudebně výchovném procesu s přihlédnutím k současným technickým možnostem (PC, video). Integrace prvků moderní populární hudby a etnické hudby. Základy elementární improvizace.	20+2	Studenti zvládají teoreticky a zejména prakticky přípravu i realizaci hudebně výchovného procesu v podmínkách druhého stupně ZŠ za použití moderní techniky, prostřednictvím progresivních forem práce. Orientují se ve vývoji hudebních druhů, žánrů a forem moderní populární hudby a jazzu a dokáží je na odpovídající úrovni integrovat do hudebně výchovných činností.
Uplatnění počítačových technologií v hudební výchově	Počítač v hudební výchově a jeho využití. Práce v hudebním editoru. Programy pro nahrávání	10	Studenti získají představu o možnostech využití počítače v hudební výchově. Naučí se pracovat v notovém editoru, dokáží vytvořit partituru

	a úpravu hudebních souborů. Hudební archivy na internetu.		v některém z hudebních programů (např. Sibelius), naučí se zpracovávat zvukový záznam, orientují se v internetových zdrojích vhodných pro výuku hudební výchovy.
Aktivizace žáků v hudební výchově	Možnosti aktivizace žáků v jednotlivých složkách hudební výchovy. Prak-tické vytváření úprav skladeb. Úpravy pro škol-ní sbor a instrumentální soubor. Elementární aranžérské praktikum.	10+5	Studenti vytvářejí a hudebně realizují vlastní materiály pro výuku s cílem maximálně aktivizovat žáky (vlastní skladby, písně, vlastní úpravy písní, skladeb, rytmická a vokální cvičení, práce s poslechovou skladbou s využitím vokálních a instrumentálních činností).
Hudebně pohybový kurs	Rytmus a jeho uchopení v tanci. Lidový tanec – tanec ve skupině, obřadné tance, lidová slovesnost a lidová píseň vyjádřená tancem. Druhy tanců - rozpoznávání rytmů, tvorba variací a ronda v pohybu. Kultivovanost pohybu, pohybové hry, snaha uchopit hudební výraz.	8	Studenti si osvojí rytmickou složku hudby jako důležitý aspekt tanečního vyjádření. Zvládnou základní tanečně pohybové dovednosti, pohybové prvky, poznají charakteristické rysy lidového tance, druhy tanců, naučí se vytvářet rytmicko-pohybové hry, podporují sociální vztahy v kolektivu, dovedou vytvářet podněty k taneční improvizaci.
Alternativní formy a metody práce v hudební výchově	Hudebně výchovný proces v alternativních vzdělávacích systémech (př.: waldorfská škola, koncepce Montessori, daltonská škola).	8	Cílem předmětu je seznámit studenty s podobou hudebně výchovného procesu a některými postupy v alternativních vzdělávacích systémech.
Pedagogická praxe			

Pedagogická praxe souvislá	Forma pedagogické praxe a charakter (souvislý pobyt ve škole, komplexnost – zahrnuje veškeré činnosti učitele). Zaměření: rozvoj učit. kompetencí v rámci oboru hudební výchova. Akcent kladen na: vlastní výuku HV, přípravu na výuku, analýzu a reflexi výstupů. činnosti další, související: náslechy, příprava pomůcek, individuální výchovná práce, účast na akcích školy apod.).	10	Studenti posílí a rozšíří své učitelské kompetence v předmětu hudební výchova.
----------------------------	--	----	--

Pedagogicko-psychologický modul

Student volí jeden předmět v průběhu 1. a 2. semestru a jeden předmět v průběhu 3. a 4. semestru z nabídky:

Pedagogicko-psychologický modul			Počet předmětů: 2	
Kat./Zkr.	Název předmětu	Rozsah Př+Cv+Se	Zp.zak.	Sem.
KPP/AVK	Alternativní vzdělávací koncepty	0+8+0	Zp	Z/L
KPP/HSS	Hodnocení v současné škole	0+8+0	Zp	Z/L
KPP/KMY	Kritické myšlení	0+8+0	Zp	Z/L
KPP/MTV	Moderní trendy ve vzdělávání	0+8+0	Zp	Z/L
KPP/PDG	Pedagogická diagnostika	0+8+0	Zp	Z/L
KPP/PRCH	Prevence rizikového chování	0+8+0	Zp	Z/L
KPP/PRV	Projektové vyučování	0+8+0	Zp	Z/L
KPP/PHYG	Psychohygiena	0+8+0	Zp	Z/L

Povinné předměty pro absolventy učitelství 1. stupně ZŠ			Počet předmětů: 2	
Kat./Zkr.	Název předmětu	Rozsah Př+Cv+Se	Zp.zak.	Sem.
KPP/VPS	Vývojová psychologie	0+4+0	Zp	Z/L
KPP/VDP	Vybrané didaktické problémy	0+4+0	Zp	Z/L